

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-03-29

Diarienummer 0228/23

Avfallsavdelningen

Jesper Nilsson

Telefon: 031-368 73 84

E-post:

jesper.nilsson@kretsloppochvatten.goteborg.se

Information om justering av avfallsföreskrifter inför 2024

Förslag till beslut

Kretslopp och vattennämnden antecknar informationen till protokollet.

Sammanfattning

Avfallsföreskrifterna bestämmer vilka regler som gäller för avfallshanteringen i kommunen. Till följd av lagändringar och en dom på avfallsområdet föreligger det behov av att justera avfallsföreskrifterna inför 2024.

Kretslopp och vattennämnden informeras om att beslut om samråd med utställning och remittering planeras till nämndmötet i maj, då kommer även ett förslag till föreskrifter finnas bifogat ärendet.

Avfallsföreskrifterna behöver justeras mot bakgrund av följande lagändringar och domar på avfallsområdet:

- Kommunalt insamlingsansvar för förpackningar
- Vem som får transportera kommunalt avfall
- Obligatorisk matavfallinsamling
- Att matavfall ska skiljas från förpackningar
- Andra enklare ändringar med syfte att förtydliga eller förbättra

Kretslopp och vatten

Marianne Erlandson

Förvaltningsdirektör

Bilagor

Inga bilagor

Ärende

Kretslopp och vattennämnden informeras om att avfallsföreskrifterna behöver justeras inför 2024 och att beslut om samråd med utställning och remittering behöver fattas. Beslutet planeras till nämndmötet i maj då kommer även ett förslag till föreskrifter finnas bifogat ärendet. Ett reviderat förslag med hanterade synpunkter efter samråd planeras att presenteras till nämndmötet i oktober.

Beskrivning av ärendet

Varje kommun ska enligt miljöbalken ha en renhållningsordning. En renhållningsordning består av avfallsföreskrifter och en avfallsplan. Avfallsföreskrifterna bestämmer vilka regler som gäller för avfallshanteringen i kommunen.

Avfallsföreskrifterna behöver justeras inför 2024 mot bakgrund av följande lagändringar och domar på avfallsområdet:

- **Kommunalt insamlingsansvar för förpackningar**

Regeringen har beslutat om kommunalt insamlingsansvar av förpackningsavfall från hushåll samt verksamheter samlokaliserade med hushåll när dessa har valt kommunal insamling. Kommunens ansvar för insamling av förpackningsavfall träder i kraft den 1 januari 2024 och kravet på fastighetsnära insamling träder i kraft den 1 januari 2027. Avfallsföreskrifterna behöver stämma överens med dessa nya bestämmelser.

- **Vem som får transportera kommunalt avfall**

Det har kommit en dom från Mark- och miljööverdomstolen som innebär att förvaltningen behöver se över hur transporter till återvinningscentraler (ÅVC) regleras. Domen meddelades under 2021 (dom i mål M 6891-20 om Tiptapp-appen), som avsåg en kommuns tillsynsnämnds förbud mot ett app-bolag att förmedla transport av avfall under kommunalt ansvar till någon som inte har kommunens transportuppdrag. Tillsynsnämnden fick inte förbjuda förmedlingen av transport så som avfallsföreskrifterna var formulerade.

- **Obligatorisk matavfallsinsamling**

Från och med den 1 januari 2024 ska hushållen sortera ut matavfall och kommunerna ska tillhandahålla ett insamlingssystem för matavfall från hushåll. Kommunerna har också ett ansvar att samla in utsorterat matavfall och annat bioavfall som utgör kommunalt avfall från verksamheter. Avfallsföreskrifterna behöver justeras enligt dessa nya bestämmelser, idag anges att det är valfritt att sortera ut matavfall.

- **Skilja matavfall från sin förpackning**

Ändringar i avfallsförordningen innebär att alla avfallsinnehavare måste öppna eventuella förpackningar och lämna förpackningen till förpackningsinsamling.

Om innehållet är livsmedel ska det läggas bland matavfallet. Regeln träder i kraft 1/1 2023 men behöver enligt övergångsbestämmelserna inte följas förrän 1/1 2024. Ändringarna behöver hanteras genom justeringar i avfallsföreskrifterna.

- **Övriga förändringar**

Det finns också behov av enklare justeringar och förtydliganden, exempelvis kopplat till tidigare lagändringar som föreskrifterna redan anpassats efter så som definitionen av kommunalt avfall, returpapper samt bygg- och rivningsavfall. Även andra enklare justeringar kan bli aktuella.

Tidsplan

Justeringarna av avfallsföreskrifterna behöver ställas ut för allmänheten i minst fyra veckor och utställningen måste annonseras i förväg på kommunens webbplats. Därefter ska avfallsföreskrifterna antas i kommunfullmäktige.

En grov tidsplan presenteras nedan:

- **Nämndmöte 16 maj**
Beslut om att ställa ut förslaget. TU med förslag till föreskrifter.
- **Remiss inom kommunen 1 juni – 30 juni**
Förslaget till föreskrifter remitteras inom kommunen.
- **Utställning 12 juni – 20 augusti**
Förslaget till föreskrifter ställs ut digitalt
- **Nämndmöte 18 oktober**
Beslut om översändelse av avfallsföreskrifter till kommunstyrelsen. TU med nytt förslag till föreskrifter efter hantering av inkomna synpunkter.

Förvaltningens bedömning

Justeringarna som behöver göras till följd av lagändringarna är omfattande och därför föreslås att de gamla avfallsföreskrifterna helt upphör att gälla och att de nya antas i sin helhet.

Förslaget till föreskrifter har anpassats efter de nämndbeslut som fattats under året gällande förpackningsinsamling, exempelvis behöver olika delar av föreskrifterna börja gälla vid olika tidpunkter beroende på när utsortering av förpackningar är tillgängliggjord för olika göteborgare.

Nytt för föreskrifterna är också möjligheten att utfärda generella dispenser för yrkesmässiga utförare att transportera och behandla vissa avfallsslag som är avfall under kommunalt ansvar. Ett exempel på sådant avfall där det kan bli aktuellt är

trasiga textilier som samlats in av frivilligorganisationer. Eftersom den som skänker exempelvis kläder inte själv kan avgöra vad frivilligorganisationen anser vara möjligt att fortsätta använda som kläder, eller vad som är textilavfall, är det rimligt att frivilligorganisationen själv kan hantera en del av den insamlade textilen som avfall. Förvaltningen föreslår också en generell dispens för butiker att låta en annan verksamhetsutövare transportera förpackningar som innehåller livsmedel, för att sedan skilja på förpackningen och livsmedlet och därefter behandla det.

Vad det gäller vem som har möjlighet att transportera avfall till ÅVC är förvaltningens bedömning att vänner och familj borde kunna få köra varandras grovavfall och farligt avfall till ÅVC, likväl borde verksamheter som utför tjänster i någons hem eller trädgård få ta med sig avfallet därifrån och lämna det på en ÅVC. Däremot anser förvaltningen inte att andra yrkesmässiga verksamheter ska få köra privatpersoners avfall till ÅVC om det inte är som en utförare för Göteborgs Stad.

Även för verksamheternas grovavfall under kommunalt ansvar föreslås en generell dispens vilket skulle innebära att verksamheten kan anlita valfri aktör för transport och behandling av avfallet.

Exakta formuleringar för generella dispenser är ännu inte framtagna.

Förvaltningen kommer också komplettera föreskrifterna så att de omfattar nya avfallsslag som inte tidigare bedömts som avfall under kommunalt ansvar, bedömningar görs utifrån Naturvårdsverkets vägledning och Avfall Sveriges guide för innebörden av begreppet kommunalt avfall. Exempel på sådana avfallsslag som ska kompletteras i föreskrifterna är farligt avfall från mindre verksamheter och köksavfall från butiker.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Lagändringarna kommer att innebära förändrade kostnader som hanteras i ordinarie budgetarbete däremot ger ändringen i föreskrifterna ingen ekonomisk effekt.

Att föreskrifterna är tydliga, enkla att tillämpa och stämmer överens med nationell lagstiftning bedöms minska risken att nämnden får kostnader för tvister och det kan bidra till att öka förtroendet för kommunen.

Bedömning ur ekologisk dimension

Ett viktigt syfte med avfallshanteringen är att minska den ekologiska belastningen från avfallet på miljön. Att reglerna är tydliga, enkla att tillämpa och stämmer överens med nationell lagstiftning bedöms ge bättre förutsättningar för att avfallshanteringen utförs på ett eftersträvat sätt.

Bedömning ur social dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.